

پیش‌بینی آسیب‌پذیری در برابر استرس بر اساس حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی

رضا داورنیا^۱

محمد شاکرمی^۲

المیرا اعزازی بجنوردی^۲

چکیده

سابقه و هدف: استرس از یک واقعه خاص، موقعیت یا دوره تحول ناشی می‌شود که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم هر فرد را تهدید می‌کند و پاسخ‌های مقابله‌ای را فرا می‌خواند. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی آسیب‌پذیری در برابر استرس بر اساس متغیرهای حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه پژوهش تمامی دانشجویان دانشگاه‌های خوارزمی، آزاد و پیام‌نور کرج در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و نمونه ۳۷۵ نفر از دانشجویان بودند که به روش خوش‌های چند مرحله‌ای انتخاب گردیدند. برای گردآوری داده‌ها از مقیاس سنجش نشانگان استرس (SSI)، آزمون حمایت اجتماعی (SS-A) و پرسشنامه پنج عاملی شخصیت (NEO-FFI) استفاده شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS18 و به روش تحلیل رگرسیون چندگانه همزمان صورت گرفت.

یافته‌ها: متغیرهای حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی ۴۷/۲ درصد از آسیب‌پذیری در برابر استرس را پیش‌بینی می‌کنند.

استنتاج: متغیرهای حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی توانایی پیش‌بینی آسیب‌پذیری در برابر استرس را دارند و می‌توان با اعمال تغییراتی بر روی این عوامل در کاهش آسیب‌دیدگی افراد در برابر استرس مؤثر واقع شد.

واژه‌های کلیدی: آسیب‌پذیری در برابر استرس، حمایت اجتماعی، ویژگی‌های شخصیتی

مقدمه

یک دوره سخت باشد و ممکن است برخی از دانشجویان نسبت به حالت عادی افسرده‌تر، مضطرب‌تر یا متحمل استرس بیش‌تر شوند^(۱). استرس در نظر رابطه خاصی بین شخص و محیط است که در آن افراد مطالبات یک موقعیت را بیشتر از منابع مقابله‌ای ارزیابی می‌کنند^(۲). Selye دو نوع استرس را

دانشجویان گروهی از افراد هستند که به طور ویژه مستعد استرس می‌باشند. خصوصاً دو سال اول دانشگاه زمانی که از خانه دور می‌شوند، یکی از سخت‌ترین دوره‌ها است^(۳) که در آن نیاز به سازگاری و مقابله کردن با تغییراتی که از نظر دانشجویان استرس‌زا هستند، اهمیت پیدا می‌کند^(۴). این دوره از نظر هیجانی می‌تواند

E-mail: m_shakarami@yahoo.com

مولف مسئول: محمد شاکرمی - کرج: پردیس، دانشگاه خوارزمی تهران، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه خوارزمی تهران، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه خوارزمی تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۶/۱۲ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۳/۱۲/۲۱ تاریخ تصویب: ۱۳۹۳/۱۲/۱۳

شده بود. این پنج نوع شخصیت، روان رنجورخویی، گشودگی، برون گرایی، سازگاری و وظیفه شناسی هستند. هر یک از این شخصیت‌ها به روش منحصر به فردی با استرس مقابله می‌کنند. بعد سازگاری شخصیت نشان دهنده ویژگی‌های اعتماد، رک گویی، نوع دوستی، قابلیت پیروی، شرم، عطوفت و فکر حساس داشتن می‌باشد. وظیفه شناسی به شایستگی، نظم، وظیفه شناسی، تلاش برای پیشرفت، انضباط نفس و سنجش و بررسی مرتبط می‌شود. روان رنجورخویی یکی دیگر از پنج عامل بزرگ شخصیت نشان دهنده اضطراب، خصوصیت، افسردگی، کمرویی، تکانشی بودن، ترحم به خود، دفاع شکننده خود، عصبی بودن، تناقض، زورنگی، بی ثباتی و نوسانات خلقی است. برون گرایی نشان دهنده گرمی، جمع گرایی، جرأت، هیجان جویی و هیجانات مثبت است. گشودگی به تجارت جدید نیز نشان دهنده ابعادی از تخلیل، زیبایی شناسی، احساسات، اعمال، افکار و ارزش‌ها است. بنابراین با توجه به روابط این متغیرها با یکدیگر و تحقیقاتی که تاکنون صورت گرفته است، پژوهش حاضر با هدف بررسی حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی بعنوان عوامل پیش‌بین آسیب‌پذیری در برابر استرس در دانشجویان انجام شد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش از نوع توصیفی- همبستگی می‌باشد. جامعه این پژوهش تمامی دانشجویان دانشگاه‌های خوارزمی، آزاد و پیام نور کرج در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۹۲ بودند که بالغ بر ۵۰۰۰۰ نفر می‌باشند که بر اساس جدول Krejcie و Morgan تعداد نمونه می‌باشد ۳۸۱ نفر انتخاب می‌گردید. نمونه گیری بر اساس روش نمونه گیری خوش‌های چند مرحله‌ای انجام گرفت. به این صورت که از هر دانشگاه سه دانشکده به صورت نمونه گیری تصادفی انتخاب و از بین دانشجویان این دانشکده‌ها پرسشنامه‌ها در اختیار ۵۰ نفر از دانشجویان

پیشنهاد کرد: آشفتگی یا پریشانی و استرس طبیعی و سازنده. اولی نوع مخرب استرس را بیان می‌کند که با خشم و پرخاشگری نشان داده می‌شود، در حالی که دومی نوع سازنده استرس را نمایان می‌کند که با نگرانی هم‌دانه برای دیگران نشان داده می‌شود^(۵). یکی از منابعی که افراد هنگام مقابله با استرسور در دسترس دارند، حمایت اجتماعی است که می‌تواند رسمی یا غیر رسمی باشد. حمایت اجتماعی با متأثر کردن ارزیابی شخص از استرسور، آگاهی از راهبردهای مقابله‌ای و مفهوم خود شخص، عمل می‌کند. حمایت اجتماعی محافظت و مساعدتی است که توسط شخص یا اشخاص دیگر برای فرد فراهم شده است^(۶). حمایت اجتماعی با توجه به مشترک بودن با نیازهای اساسی بشر، مستقل از سطوح استرس، اثر مستقیمی بر سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی دارد. همچنین فرض می‌شود که حمایت اجتماعی و قایع استرس‌زای زندگی را کاهش و عملکرد مقابله‌ای را افزایش می‌دهد^(۷). تحقیقات Langford^(۸) نشان می‌دهد که افزایش حمایت اجتماعی می‌تواند در برابر پریشانی‌های روان‌شناختی سپر باشد که به حفظ بهزیستی جسمانی و روان‌شناختی کمک می‌کند^(۹).

L0 و همکاران دریافتند که سطح افزایش یافته دریافت شده از حمایت اجتماعی ارتباط مثبت و مستقیمی با شرکت در فعالیت‌های مثبت سلامتی آور دارد که شامل تغذیه مناسب، ورزش، ریلکسیشن، امنیت و ارتقای سلامت می‌باشد^(۹). افراد با سبک‌های شخصیتی خاص ممکن است نیازهای متفاوتی به حمایت اجتماعی داشته باشند^(۶). ویژگی‌های شخصیت عوامل مهمی هستند که تعیین می‌کند افراد چگونه با وقایع استرس‌زا سازگار خواهند شد و چگونه از این وقایع بهبود خواهند یافت. ویژگی‌های شخصیت الگوهایی از افکار، احساسات و اعمال را معکس می‌کند که در طی زمان و موقعیت‌ها نسبتاً پایدار هستند^(۱۰).

Bishop و همکارانش^(۱۱) پنج نوع شخصیت را معرفی کردند که قبلًاً توسط Costa و McCrae معرفی

درجه‌ای لیکرتی است. حجازی و همکاران آلفای کرونباخ آن را 0.74 ، گزارش نموده اند^(۱۳).

(۳) مقياس سنجش نشانگان استرس (Stress Syndrome scale): این مقياس توسط سید خراسانی و صدیقانی در سال ۱۳۷۷ ساخته شده و 51 ماده دارد و چهار دسته از نشانگان استرس را اندازه‌گیری می‌کند؛ نشانگان شناختی (7 ماده)، عاطفی (9 ماده)، رفتاری (12 ماده) و جسمانی (23 ماده). مقدار آلفای کرونباخ آن برای کل آزمون 0.86 ، گزارش شده است. به آلفای کرونباخ برای خرد مقياس جسمانی 0.90 ، برای خرد مقياس عاطفی 0.88 ، خرد مقياس شناختی 0.80 و برای خرد مقياس رفتاری 0.78 ، گزارش شده است. گویه‌های این مقياس از نوع لیکرتی 6 درجه‌ای می‌باشد و نمره گذاری آن از صفر (هرگز) تا 5 (خیلی زیاد) می‌باشد^(۱۴). تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش با استفاده از رگرسیون چندگانه همزمان انجام شد.

یافته‌ها و بحث

میانگین و انحراف معیار سن آزمودنی‌ها 22.89 ± 3.51 سال، میانگین و انحراف معیار نمره آسیب پذیری در برابر استرس حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی به ترتیب برابر با $77/42 \pm 36/14$ ، $77/42 \pm 36/14$ و $67/78 \pm 67/78$ و $198/87 \pm 198/87$ بود.

همان‌طوری که در جدول شماره ۱ (نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه همزمان در مورد تأثیر حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی بر آسیب پذیری در برابر استرس) نشان داده شده است، متغیرهای حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی به طور همزمان $47/2$ درصد از تغییرات متغیر آسیب پذیری در برابر استرس را

قرار گرفت (جمعاً تعداد 450 پرسشنامه). بعضی از این پرسشنامه‌ها به دلیل نیمه پرشدن و مخدوش بودن پاسخ‌ها کنار گذاشته شد و نهایتاً تعداد نمونه 375 باقی ماند که تجزیه و تحلیل بر روی این پرسشنامه‌های باقی‌مانده صورت گرفت. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه پنج عاملی شخصیت نشو، آزمون حمایت اجتماعی و مقياس سنجش نشانگان استرس استفاده شد.

(۱) آزمون حمایت اجتماعی (Social Support test): این آزمون توسط Wax، Halley، Philips و Williams در سال ۱۹۸۶ تهیه شده و ساختار نظری آن مبنی بر تعریف Coobe از حمایت اجتماعی است. این مقياس دارای 23 سؤال است که سه جیوه خانواده، دوستان و سایرین را در نظر می‌گیرد. نمره گذاری این مقياس به صورت چهار نقطه‌ای بسیار موافق، موافق، مخالف و بسیار مخالف است. این آزمون با تغییراتی توسط ابراهیمی قوام در سال ۱۳۷۰ بر روی 100 دانشجو و 200 دانش آموز ایرانی اجرا شده و روایی و اعتبار آن به دست آمده است. ابراهیمی قوام در پژوهش خود در سال ۱۳۷۰ ضریب پایایی آن را در نمونه دانشجویی محاسبه کرد که در کل مقياس 0.90 به دست آمد^(۱۵).

(۲) پرسشنامه پنج عاملی (Five-Factor Inventory): پرسشنامه‌ای 60 سوالی است که برای نخستین بار در سال ۱۹۸۵ ساخته شده است و در سال ۱۹۹۱ مورد بررسی مجدد قرار گرفته است و در آن پنج عامل اصلی شخصیت شامل؛ انعطاف پذیری (O)، روان رنجوری (N)، بروگرایی (E)، دلپذیر بودن (A) و با وجودان بودن (C) اندازه گیری می‌گردد. گویه‌های آن از نوع 5

جدول شماره ۱: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه هم زمان در مورد تأثیر حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی بر آسیب پذیری در برابر استرس

متغیرها	آماره						
	متغیر ثابت	حمایت اجتماعی	ویژگی‌های شخصیتی	t	B	F	Adj.R2
P<0.01	-	-	-	13/45	26/0.8	350/98	-
P<0.01	-	-	-	-15/64	-0/682	0/449	-3/9
P<0.01	-	-	-	-5/56	-0/016	0/125	-2/045

برای سروکار داشتن با استرس افزایش می‌دهد (۲۱). Patterson (۲۰) مدلی از اثر تقلیل دهنگی حمایت اجتماعی و مقابله کردن طرح ریزی کرده و توضیح می‌دهد که با بیشتر بودن حمایت اجتماعی در دسترس، بیشتر احتمال کاهش استرس وجود دارد چون روش‌های مقابله و حمایت ترکیب می‌شود. حمایت اجتماعی به عنوان منابع مقابله‌ای از فرضیه‌هایی که بیان می‌کنند حمایت اجتماعی یک عامل واسطه بین ویژگی‌های شخصیتی و سازگاری است، حمایت می‌کنند. بنابراین فرض می‌شود افراد با ویژگی‌های شخصیتی متفاوت، میزان متفاوتی حمایت از محیط اجتماعی جذب می‌کنند. محیط اجتماعی ممکن است بر انتخاب واقعی راهبرد مقابله‌ای به کار گرفته شده و مهارتی که راهبرد مقابله‌ای با آن نمایش داده می‌شود، اثر بگذارد، در نتیجه ویژگی‌های شخصیتی به طور غیر مستقیم بر سازگاری اثر می‌گذارد (۱۷). مطالعات نشان داده روان رنجورخویی مستقیم و غیرمستقیم بر سازگاری با استرس تأثیرگذار است (۲۲). وظیفه شناسی نیز به مقابله فعال و مشکل محور ارتباط دارد. افراد با وظیفه شناسی بالا گزارش کردن که از راهبرد برنامه ریزی مانند مقابله فعال با حذف مشکلاتی که با آن مواجه می‌شوند و سرکوب کردن فعالیت‌های رقابت کننده با تمرکز بیشتر بر وظیفه حل مشکل استفاده می‌کنند. آن‌ها تمايل ندارند دستیابی به اهداف خود را ترک کنند و به فعالیت‌هایی مثل مصرف الکل، داروها و سایر فعالیت‌های انحرافی برای فراموش کردن مشکلات خود پردازنند. طبق گفته Costa و McCrae (۱۶) گرایی با فعالیت عقلانی، فکر کردن مثبت، جانشینی سازی و ممانعت همراه می‌شود. به نظر می‌رسد افراد با برونو گرایی بالا جهت گیری بین فردی داشته باشند و از حمایت اجتماعی به عنوان پاسخ به استرس استفاده کنند (۱۶). افراد با سازگاری بالا بیشتر از تفسیر مجدد مثبت، برنامه ریزی، رهایی از قید الکل و دارو استفاده می‌کنند. افراد دارای شخصیت با ویژگی سازگاری،

پیش‌بینی می‌کنند که این مقدار به لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد ($p < 0.01$). بدین معنی که تغییرات در متغیرهای حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند تغییراتی را در متغیر ملاک که همان آسیب پذیری در برابر استرس است را ایجاد کند.

یافته‌های پژوهش با نتایج تحقیقات Langford و همکاران که بیان می‌کنند استفاده از حمایت اجتماعی می‌تواند باعث افزایش توانایی فرد در مواجهه با استرس شود و Caspi و همکاران که نشان می‌دهند ویژگی شخصیتی برون گرایی می‌تواند مستعد آسیب پذیری در برابر استرس باشد هم خوانی دارد (۱۵). هم چنین نتایج به دست آمده با نتایج پژوهش Watson همکارانش که بیان می‌کنند افراد با ویژگی شخصیتی برون گرایی حمایت بیشتری از محیط در موقع مواجهه با استرس دریافت می‌کنند، مطابقت دارد (۱۶). با نتایج Awasthi که بیان می‌کند روابط خانوادگی و حمایت اجتماعی باعث استفاده بیشتر دانشجویان از راهبردهای مقابله‌ای سازگار و کاهش استرس می‌گردد و Lung و Lu که نتیجه می‌گیرند که ویژگی‌های شخصیتی که بر شبکهای مقابله‌ای و مواجهه با استرس را نشان داد هم سو است (۱۷). Zuckerman و Bolger نیز نشان داد برخورد متفاوت با استرس و انتخاب راهبرد مقابله‌ای افراد، با ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها قابل توجیه است (۱۹) و Patterson که به این نتیجه دست یافت که پیش زمینه حمایت اجتماعی در انتخاب نوع راهبرد مقابله‌ای در برخورد با استرس اثر گذار است (۲۰) هم خوانی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت؛ نشان داده شده که مکانیسم‌های مقابله کردن مانند استفاده از حمایت اجتماعی در مدیریت اثرات استرس مؤثر می‌باشد تحقیقات قبلی نشان می‌دهند توانایی دانشجویان برای ارتباط مؤثر و تنظیم هیجانات در حفظ روابط و کاهش استرس اثر دارد. هم چنین نشان داده شده که تبادل مثبت در روابط خانوادگی، مانند حمایت اجتماعی و ایجاد فرصت برای خودمختاری توانایی دانشجویان را

این نتیجه می‌تواند مورد استفاده روان درمان‌گران برای درمان افراد گردد.

سپاسگزاری

از تمامی دانشجویانی که ما را در اجرای این پژوهش یاری کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌نماییم.

خلق یا حالت مسالمت آمیزی دارند. این افراد بیشتر از روش‌های مقابله کردن بیرونی استفاده می‌کنند (۲۳).

نتیجه این تحقیق حاکی از اهمیت حمایت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی در آسیب‌پذیری در برابر استرس است و این عوامل پیش‌بینی کننده‌های معنی‌داری در آسیب‌پذیری در برابر استرس هستند که

References

- Brown T. Workshop: Advanced assessment and treatment of complicated attention deficit disorders. 1st ed. Ottawa: Ontario: Canadian Psychological Association; 2003. p. 27-28.
- Bayram N, Bilgel N. The prevalence and socio demographic correlations of depression, anxiety and stress among a group of university students. Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol 2008; 43(8): 667-672.
- Alexander J, Harrison AG. Cognitive responses to stress, depression, and anxiety and their relationship to ADHD symptoms in first year psychology students. J Atten Disord 2013; 17(1): 29-37.
- De France MA. Student stress reaction styles: The effects of stress appraisal, control perceptions and personality. [Thesis]. Master of Applied Psychology, University of Waikato 2009. PP.145.
- Jeffery D, Houghton Wu, Jinpei Jeffrey L, Godwin P, Manz Charles C. Effective stress management: A model of emotional intelligence, self-leadership, and student stress coping. Journal of Management Education 2012; 36(2): 220 238.
- Shweta LR. Relationships among individuals' personality, self esteem, age, perceived social support, appearance schema, appearance appraisal and body image coping strategies. Thesis for the degree of doctor of philosophy in design and human environment, Oregon State University 2008. p. 227.
- Arestedt K, Saveman B, Johansson P, Blomqvist K. Social support and its association with health-related quality of life among older patients with chronic heart failure. Eur J Cardiovasc Nurs 2012; 12(1): 69-77.
- Langford CP, Bowsher J, Maloney JP, Lillis PP. Social support: A conceptual analysis. J Adv Nurs 1997; 25(1): 95-100.
- Lo R. A longitudinal study of perceived level of stress, coping and self-esteem of undergraduate nursing students: An Australian case study. J Adv Nurs 2002; 39(2): 119-126.
- Onder N. The mediating role of coping strategies in the basic personality traits-PTG and locusof control-PTG relationships in breast cancer patients [Thesis]. Department of psychology, Midle East Technical University 2012. p. 214.
- Bishop GD, Tong EM, Diong SM. The relationship between coping and personality among police officers in Singapore. J Res Pers 2001; 35(3): 353-374.
- Hosseini M, Rezaei A, Keikhosravi Beygzadeh Z. Comparison of social support and life satisfaction, depression, happiness in elderly men and women. Scientific- Research Quarterly Journal in Sociology of Women

- 2011; 2(4): 143-161 (Persian).
13. Hejazi Y, Iravani M. The relationship between personality traits and job performance. *Journal of Psychology and Educational Sciences* 2002; 32(2): 171-189 (Persian).
 14. Adib Rad N. Investigation of the effect of two methods: Stress inoculation training (SIT) and emotional intelligence training in stress syndrome of employed women in the profession of nursing services and ways of to deal with it [Thesis]. Tehran: Tarbiat Moallem University 2004. p. 284 (Persian).
 15. Caspi A, Roberts BW, Shiner RL. Personality development: Stability and change. *Annu Rev Psychol* 2005; 56: 453-484.
 16. Watson D, David JP, Suls J. Personality, affectivity and coping. *Coping: The psychology of what works*. New York: Oxford University Press; 1999. p. 119-140.
 17. Lu Y, Lung F. Perceived parental attachment, personality characteristics, and cognition in male incest. *Int J Offender Ther Comp Criminol* 2012; 56(4): 557-572.
 18. Awasthi P. Role of coping strategies and social support in perceived illness consequences and controllability among diabetic women. *Psychol Dev Soc J* 2007; 19(2): 179-197.
 19. Bolger N, Zuckerman A. A framework for studying personality in the stress process. *J Pers Soc Psychol* 1995; 69(5): 890-902.
 20. Patterson GT. Examining the effects of coping and social support on work and life stress among police officers. *J Crim Justice* 2003; 31(3): 215-227.
 21. Brougham R, Zail CM, Mendoza CM, Miller J. Stress, sex differences, and coping strategies among college students. *J Curr Psychol* 2009; 28(2): 85-97.
 22. McCartney HC. Coping with multiple sclerosis: Coping strategies, personality, and cognitive appraisals as predictors of adjustment among multiple sclerosis patients [Thesis]. Ohio State University 2007. p. 212.
 23. De Villiers M, Van Den Berg H. The implementation and evaluation of a resiliency Programme for children. *S Afr J Psychol* 2012; 42(1): 93-102.

Predicting Vulnerability to Stress Based on Social Support and Personality Traits

Reza Davarniya¹,
Mohammad Shakarami²,
Elmira Ezazi Bojnourdi²

¹ MA in Family Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University of Tehran, Iran
² M.A Student in Family Counseling ,Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University of Tehran, Iran

(Received September 7, 2013 ; Accepted May 11, 2014)

Abstract

Background and purpose: Stress results from a specific event, situation, or transition that directly or indirectly threatens every one and prompts coping responses. The aim of this study was to investigate the variables of social support and personality traits as predictors of vulnerability to stress in university students.

Material and Methods: A descriptive-correlational study was designed in which all the students of Kharazmi, Islamic Azad and Payam Noor universities of Karaj in 2012-2013 academic year. Among the students 375 cases were selected through multi stage cluster sampling. Data was collected using Stress Syndrome Scale (SSI), Tests of social support (SS-A) and the Five Factor Personality Inventory (NEO-FFI). Data was analyzed using multiple regression method in SPSS V. 18.

Results: The variables of social support and personality traits predicted 47.2% vulnerability to stress.

Conclusion: The variables of social support and personality traits can predict vulnerability to stress, so managing these factors could be of great benefit in reducing vulnerability of people to stress.

Keywords: Vulnerability to stress, social support, personality traits

J Mazandaran Univ Med Sci 2014; 24(113): 194-199 (Persian).